

Abstrakt

Cílem disertační práce je najít odpověď na otázky, které se pojí s problematikou konstrukce etnické/národní identity a s ní spojených identifikačních znaků. Toto diskurzivní vytváření kolektivní identity je analyzováno na základě biografických textů občanů České republiky, kteří se identifikují jako Němci a po nuceném vysídlení německy hovořícího obyvatelstva zůstali z různých důvodů v zemi svého původu. Badatelský projekt je z hlediska teritoriálního vymezení situován do pohraničního okresu Chomutov, který byl po staletí formován především německým obyvatelstvem. Za využití biografické metody bylo během vlastního terénního výzkumu zaznamenáno celkem 50 biografických vyprávění představitelů tří po sobě následujících generací tohoto společenství.

Prostřednictvím analýzy a interpretace obsahu tohoto biografického materiálu jsou primárně postihnuty kolektivně sdílené obrazy minulosti a významné identifikační atributy, jimiž aktéři nejstarší generace této komunity formují svou etnickou/národní identitu. Je tak objasněno, jak sami narátoři re-konstruují a re-interpretují své subjektivně zakoušené „my“, a současně se vymezují vůči ne-členům této kolektivity. Dále je diskutována mezigenerační transmise etnického vědomí nejstarší generace českých Němců na jejich potomky. Za tímto účelem se staly předmětem analýzy a interpretace biografie aktérů dalších dvou generačních skupin. Zkoumání mezigeneračních vztahů ukazuje, jakým způsobem a prostřednictvím čeho narátoři diskurzivně vytvářejí vlastní etnickou identitu a jakého významu při tomto procesu nabývá etnické a jazykové vědomí jejich předků.